

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Saxonia || Et || Metropolis || Alberti Crantzii || Historici
Doctiss. Sacrae || Theologiae & Iuris Canonici Doctoris ||
celeberrimi, ac Ecclesiae Ham-||burgensis quondam
Decani**

Krantz, Albert

Coloniae, 1574

Capvt XX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11453

machinari apud eos, quos sibi putaret consentaneos, ea
 qua paci & instituto non congruerent, orauit patrem,
 idq; si reniteretur, cogere poterat, ut propter pontifices
 qui eius euitarent cōmunionem, secederet in locum tri-
 cinum conuentui arcis secretè, vbi diligentissimè asser-
 uaretur, curante filio, nè quis prater solitos ministrum
 eum inerpellaret.

CAPVT XX.

Henricus ergò eius nominis V. iam patre velut ca-
 pto, & in arce conseruato, libera potestate re-
 gnum administrat. Ad annum Christi sextum post mil-
 le centum, Moguntia tum tantus erat principum con-
 uentus, quantus ab vlla vnquam memoria. Quinquaginta-
 duo numerabatur illustres, nec quisquam ex omni
 regno defuisse putabatur, prater vnum Magnum Sa-
 xonia ducem, qui solus aetate graui adesse non poterat.
 Superuenientes apostolica sedis legati, Albanus & Con-
 stantiensis episcopi, anathematis execrationem, quod in
 seniore Henricum à tot sibi succedentibus Romanis
 pontificibus promulgatum erat, testificati renouarunt,
 cōmunionem eius interdicens vniuersis catholicis vi-
 ris, & omni regno Romano: hortantes & deprecantes,
 vt omnes ecclesie filij, matris incolumitati consulerent,
 aduersus tantum hostem: vnius capituli contumacia
 perbiam frangerent. Hic iam variant scriptores: Quo-
 dam contendunt, absentem omni Imperij honore despo-
 lutum, mandatumq; Moguntino, Colonienfi, & Worm-
 matienfi episcopis, vt eum adentes, Imperialia insignia
 auferrent inuito. Cumq; in senioris venissent cōspectum
 Ingelheim, quo loco palatium instruxit Magnus Kar-
 lus, mandata concilij exponebant pontifices, poscentes
 vt insignia volens traderet. Illo autem causam requi-

rente tam seuera in se inauditum à concilio sententia,
 obieciſſe ei feruntur, in conferendis episcopatibus & ab-
 batijs Simoniam. Tunc Imperator: Dic Moguntine, dic
 Colonienſis, per nomen æterni Dei, quid à vobis accepe-
 rim? Dixerunt, nihil. Et Imperator: Gloria Deo in ex-
 celsis, quia vel in hac parte fideles inuenti sumus. Certè
 maxima veſtra dignitates potuiſſent magnum camera
 noſtra, ſi ita quaereretur, quaſtum praſtitiffe. Dominus
 Doormatiens ſis nouit, & nos non ignoramus, quaſtu, an
 gratia interueniente illum receperimus: Nolite patres
 temerare fidem veſtrā: Ecce iam ſenio laboramus, ſuſ-
 tinete modicum, & nolite in confuſione gloriā noſtram
 terminare: Generalem curiam expetimus: Si cedendum
 eſt, proprijs manibus filio coronam trademus. Illis reni-
 tentibus, & vim oſtendentibus: parumper ſecedens, Im-
 perialibus ſe veſtiuit inſignijs: & reuerſus: Hac, inquit,
 Imperialis honoris ſunt inſignia: Hac mihi praſtitit
 æterni regis pietas, & principū electio. Potens eſt Deus
 nos in his conſeruare, & manus veſtras ab opere cæpto
 cohibere: quanuis ſimus armis & militia noſtra deſtitu-
 ti: Securi enim de tali violentia nobis non proſpeximus.
 Sed timor Dei vos coërceat, quos pietas non reuocat.
 Quid ſi neutrum reueremini, ecce praſentes ſumus, non
 poſſumus viribus reſragari. Haſitant pontifices, ſed in-
 uicem cohortantes, accepto conamme, Imperatorem
 adeunt, coronam capiti detrahunt, & ſede detractum,
 omnibus Imperialibus exuunt. Imperator ab alto ductis
 ſuſpirijs, ſic eos alloquitur: Deus vltionum dominus, vi-
 deat, & vindicet iniquitatem quam facitis: Ignomini-
 am ſuſtineo ante inauditam. Sed delicta iuuentutis a-
 pud iuſtum iudicem Deum luo: vos tamen immunes à
 crimine non eritis: quia iuſurandum praenaricati, iuſti-
 X vindicis

vindicis ultionem non effugietis: Non prosperetur honor vester: Sit portio vestra cum eo qui tradidit Christum. Illi obturantes aures retrocedunt, filio eius Imperialia deferentes. Fugit autem inde pater in Lumborg. Inuenit venantē ibi quendam ex principibus, quem dudum illo priuauerat ducatu: Hic, vt audiuit rem gestam, misertus illius, fertur collegisse octingentos lorcatos, & reduxit Imperatorem in Coloniā. Hac est narratio nostrorum annalium. Alij breuius rem scribunt. Cū deposceret Imperator prodire in conspectum concilij Moguntia congregati, veriti principes, ne scilicet commiseratio, quem sciebant incorrigibilem, populū in tumultum verteret, omnes qui de concilio regni scire cum legatis apostolicae sedis, Ingelheim se conferunt, senem concilio circumsistunt, eum vsque ad reatus confessionem pertrahunt: Satisfactionem pollicetur eorum consilio: Legati apostolici absque generalis synodi decreto nihil facere se posse testantur. Imperator tamen legatis & principibus, vbi consenserunt, armatus, Imperialia insignia, crucem, lanceam, sceptrum, globum, atque coronam, filio permittit, prospera illi imprecans: illum primatibus multo fletu commendat, & extunc iuxta summi sacerdotis totiusq; ecclesiae decretum, suae se consulturum animae promissit.

CAPVT XXI.

HOc ordine Henricus eius nominis V. primogenitus a patre, deinde ab vniuersis Germania principibus in regem iam secundū electus, ab apostolicis quoque legatis per manus impositionem, catholice confirmatus, acceptis tam ab episcopis quam à laicis principibus iuxta morem regni sacramentis, coepit anno Christi sexto post centum atq; mille regnare. Relatis ergo corā rege cum